

ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)

1. รหัสรายวิชา	ส 32106
2. จำนวนหน่วยการเรียนรู้	0.5
3. ชื่อวิชา	พระพุทธศาสนา
4. ระดับชั้น	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. ปีการศึกษา	2559
7. ชื่อผู้สอน	นางสาวอมาวลี วิริยะนุเคราะห์
8. เงื่อนไขรายวิชา	-
9. สถานภาพของวิชา	วิชาพื้นฐาน
10. จำนวนคาบ:สัปดาห์	1 คาบ/สัปดาห์
11. คำอธิบายรายวิชา	

ศึกษา วิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ สร้างความคิดรวบยอด นำภูมิปัญญาท้องถิ่น สภากปัญหาชีวิต สภากแวดล้อม เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักและเห็นคุณค่าในเรื่องต่อไปนี้

พระพุทธ เกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา เรื่องลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ พระพุทธศาสนาเน้นการฝึกหัดอบรมตน การพึ่งตนเอง และการมุ่ง อิสระภาพ การคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาและการคิดแบบวิทยาศาสตร์ พุทธประวัติ วิเคราะห์พุทธประวัติ ด้านการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธจริยา ชาดก เรื่องมโหสถชาดก วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ ศึกษาวิเคราะห์คุณค่าผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพระพุทธศาสนา มุ่งอนุรักษ์ศาสนวัตถุ และศาสนสถานในท้องถิ่น

พระธรรม เกี่ยวกับ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง พระรัตนตรัย(วิเคราะห์ความหมายและคุณค่าของธรรมะ) อริยสัจ ๔ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ - โลกธรรม ๘, สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : กรรม นิยาม-กรรม ๑๒ มิจฉวนิขชา ๕, นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : วิมุตติ ๕, มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : อปริหานิยธรรม ๗ ปาปนิกรรม ๓ ทิฐฐัมมิกัตถสังวัตตนิกรรม ๔ โภคาทิยะ ๕ อริยวัฑฒิ ๕ มงคล ๓๘ ในเรื่อง เมื่อถูกโลกธรรมจิตไม่หวั่นไหว จิตไม่เศร้าโศก จิตไม่มัวหมอง จิตเกษม พุทธศาสนสุภาษิต คือ ปฎิรูปการี ชูราว อุภูฐาตา วินทเต ธนั (คนขยันเอาการเอางาน กระทำเหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้) วาเมถเว ปุโรโส ยาว อตถสส นิปปทา (เกิดเป็นคนควรจะพยายาม จนกว่าจะประสบความสำเร็จ) สนตุภูฐิ ปรมั ธนั (ความสันโดษ เป็นทรัพย์อย่างยิ่ง) อินาทานั ทุกขั โลเก (การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก) พระไตรปิฎกวิเคราะห์การสังคายนา และการเผยแผ่พระไตรปิฎก เรื่องนำรู้จากพระไตรปิฎก คนครองเรือนที่ร้ายและที่ดี ๑๐ ประเภท ศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ โพธิปักขิยธรรม วาสนา-บารมี การบริหารจิตและเจริญปัญญา สวตมมณฑ์แปล และแผ่เมตตา วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญา

ตามหลักสติปัญญา นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้คุณภาพชีวิตและสังคม พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธีคือ วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ และความคิดแบบวิภาษวาท ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พระสงฆ์ เกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้แก่ พระอนุรุทธะ พระองคุลิมาล พระอัมมทินนาเถรี และจิตตคหบดี ชาวพุทธ ตัวอย่าง ได้แก่ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) และดร.เอ็มเบดการ์ หน้าที่ ชาวพุทธเรื่องการบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ประโยชน์ของการบรรพชาและอุปสมบท การบวชเป็นแม่ชี ธรรมจารินี หรือเนกขัมมณารี การศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์และธรรมศึกษา การปลูกจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในฐานะผู้ปกครองและผู้อยู่ในปกครอง ตามหลักทศเปื้องบนในทศ ๖ การเข้าค่ายพุทธบุตร การเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ มรณาทชาวพุทธและการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ เรื่อง การแสดงความเคารพตามหลักพระพุทธศาสนาต่อพระรัตนตรัย ปุชนียสถาน ปุชนียวัตถุ และปุชนียบุคคล การปฏิสังขรณ์ตามหลักปฏิสังขรณ์ ๒ ศาสนพิธี เรื่อง ความหมายและความสำคัญคติธรรมในพิธีกรรม บทสวดมนต์ของนักเรียน งานพิธี คุณค่าและประโยชน์พิธีบรรพชา อุปสมบท คุณสมบัติของผู้ขอบรรพชาอุปสมบท เครื่องอัฐบริขาร สัมมนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา เรื่อง พระพุทธศาสนากับการเมืองและสันติภาพ

เพื่อให้เกิดศรัทธาอย่างยิ่งต่อพระรัตนตรัยและรักการเรียนรู้พระพุทธศาสนาประพบัติปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม และสามารถนำหลักธรรมไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงานอย่างมีคุณค่าต่อชีวิตตนเองและสังคมโดยรวม

12. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. วิเคราะห์หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม.5/ข้อ 6)
2. วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม.5/ข้อ 7)
3. วิเคราะห์การฝึกฝนและพัฒนาตนเองการพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม.5/ข้อ 8)
4. วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษาซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม.5/ข้อ 9)
5. วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพบุคคล สังคมและโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม.5/ข้อ 10)
6. วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริสัจ ๔ หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.1 ม.5/ข้อ 13)
7. วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก พระอนุรุทธะ พระองคุลิมาล พระอัมมทินนาเถรี จิตตคหบดี ชาดกมโหสถชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ม.5/ข้อ 14)

8. เห็นคุณค่า เชื่อมมั่นและมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโส-มนสิการหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางที่ศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.1 ม.5/ข้อ 19)
9. สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญาตามหลักสติปัญญา หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.1 ม.5/ข้อ 20)
10. เสนอแนวทางการจัดกิจกรรม ความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม (ส 1.1 ม.5/ข้อ 22)

13. กระบวนการจัดการเรียนรู้

- 1) นักเรียนค้นคว้าจากหนังสือหรือเอกสาร หรือจากอินเทอร์เน็ต
- 2) นักเรียนฟังคำบรรยายจากครู
- 3) นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากเพื่อนโดยการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อน แล้วสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษา

14. หน่วยการเรียนรู้และสาระสำคัญต่อสัปดาห์

สัปดาห์ที่ (วัน/เดือน/ปี)	หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อ	การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ (โดยสังเขป)	จำนวนคาบ
	หน้าที่ชาวพุทธและ มารยาทชาวพุทธ	๑.หน้าที่และบทบาทของ พระภิกษุสามเณร ๒.หน้าที่และบทบาทของ อุบาสก อุบาสิกา ที่มีต่อ สังคมไทย ๓.การปฏิสังขรณ์ที่ เหมาะสมต่อพระภิกษุ	วิธีสอนแบบ Jigsaw	6
	วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาและ ศาสนาพืธี	๑.หลักธรรมที่เกี่ยวข้องใน วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ๒.หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ในวันธรรมสวนะและ เทศกาลสำคัญ	การสอนโดย การศึกษา กรณีศึกษา (Case Study)	5

		<p>๓.บทสวดมนต์ของนักเรียน</p> <p>๔.พิธีกรรมและงานพิธี</p>		
	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	<p>๑.การคิดแบบแยกแยะองค์ประกอบ</p> <p>๒.การคิดแบบวิภาษวาท</p> <p>๓.การบริหารจิตตามหลักสติปัญญา</p>	สอนแบบตอบปัญหา	4
	พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา	<p>๑.สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมไทย</p> <p>๒.ธรรมะกับการแก้ปัญหา</p> <p>๓.การปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย</p>	เทคนิคโดยการระดมความคิด (Brain Storming)	2
	หลักธรรมทางศาสนาในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	<p>๑.ความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>๒.หลักธรรมในการอยู่ร่วมกันของศาสนาคริสต์</p> <p>๓.หลักธรรมในการอยู่ร่วมกันของศาสนาอิสลาม</p> <p>๔.หลักธรรมในการอยู่ร่วมกันของศาสนาสิข</p> <p>๕.หลักธรรมในการอยู่ร่วมกันของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู</p>	การสอนโดยการศึกษากรณีศึกษา (Case Study)	3

15. การวัดและประเมินผล (100 คะแนน)

- 1) สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม การเสนอผลการทำกิจกรรม การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การสรุปความรู้ (10 คะแนน)
- 2) ประเมินจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม (10 คะแนน)
- 3) จากผลการทำทดสอบประจำบท (10 คะแนน)
- 4) ประเมินเจตคติ ค่านิยมที่นักเรียนแสดงออกตลอดภาคเรียน (10 คะแนน)
- 5) สอบกลางภาค (30 คะแนน)
- 6) สอบปลายภาค (30 คะแนน)

16. แหล่งการเรียนรู้

- 1) จากการฟังคำบรรยาย
- 2) ค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต หนังสือและคู่มือต่างๆ

ลงชื่อ

(นางสาวอมาวลี วิริยะนุเคราะห์)

ผู้จัดทำ

ความคิดเห็นหัวหน้ากลุ่มสาระ

.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ความคิดเห็นจากรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ความคิดเห็นจากผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ

(.....)